

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 iunie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Ion Guzun,
Judecători Sergiu Daguța, Boris Talpă, Ghenadie Eremciuc, Aliona Donos,

a judecat în ședință de judecată, fără citarea părților la proces, recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General interimar, Aliona Nesterov, împotriva sentinței din 18 aprilie 1945 a Tribunalului Militar al Trupelor "NKVD" al regiunii Vinița, în privința condamnatului

Sochirco Stepan XXXX.

Termenul de examinare:
instanța de recurs: 23.05.2023 - 20.06.2023.

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința din 18 aprilie 1945 a Tribunalului Militar al Trupelor "NKVD" al regiunii Vinița, Sochirco Stepan XXXX a fost condamnat în baza art. 54-1 lit. a) (*trădare de patrie*) Cod penal al RSSU, cu aplicarea Decretului Sovietului Suprem al URSS din 19 aprilie 1943, la pedeapsa de 15 ani de muncă grea, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii.

2. Instanța a constatat că inculpatul Sochirco Stepan a rămas să locuiască pe teritoriul temporar ocupat. Din iunie 1941 până în ianuarie 1942 a fost înrolat în armata română. Din ianuarie 1942 până în martie 1944 a lucrat în calitate de staroste a s. XXXX, r-nul XXXX, reg. XXXX. În calitate de staroste îndeplinea indicațiile și ordinele comandamentului militar român. Cu forța impunea locuitorii satului la diferite munci pentru ocupanți. Pe cei care se eschivau, îi bătea. Astfel, în luna iunie 1942 l-a bătut pe cetățeanul Mazur Ivan, în luna mai 1943 i-a bătut pe cetățenii Ciornîi, Verbovețchii și Cuțcu. Îi deposeda de bunuri. În luna martie 1942 pe cetățeanul Ciornîi l-a deposedat de bicicletă și de alte bunuri.

3. Sentința a devenit irevocabilă prin neatacare.

4. La 31 ianuarie 2023 Adjunctul Procurorului General interimar, Aliona Nesterov a declarat recurs în anulare, solicitând casarea hotărârii menționate, încetarea procesului penal și reabilitarea lui Sochirco Stepan.

Recurentul a invocat că Sochirco Stepan a fost condamnat pentru fapte neconfirmate în ședința de judecată, fiindu-i încălcat flagrant dreptul lui la un proces echitabil, cauza fiind examinată în lipsa unui apărător, deși participarea acestuia era obligatorie, ce constituie un viciu fundamental care a afectat sentința pronunțată.

În speța dată, nu poate exista faptul infracțiunii de *trădare de patrie*, în cazul în care cetățenia URSS nu a fost acordată prin naturalizare, dar a fost dobândită ca urmare a anexării Basarabiei de către URSS în anul 1940, astfel că nu a existat o cerere a lui Sochirco Stepan, care ar reprezenta implicita voință a ultimului de apartenență a statului URSS.

5. Judecând recursul nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 3 lit. a), art. 5/2, 5/3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare și condamnate pentru „*trădare de patrie*”. Ca rezultat al studierii dosarelor, asupra cărora au fost luate hotărâri ale organelor judiciare, Procuratura Generală face recurs în anularea lor, care se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Conform art. 457 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, recursul în anulare se judecă de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție și soluționarea lui se efectuează potrivit dispozițiilor art. 434-436, care se aplică în mod corespunzător.

În corespundere cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța admite recursul în anulare, casează total hotărârea atacată și dispune încetarea procesului penal în cazurile prevăzute de prezentul cod.

Totodată, potrivit art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, dacă există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, se adoptă hotărârea de încetare a procesului penal.

În această consecutivitate se atestă că, fiind condamnat în baza art. 54-1 lit. a) Cod penal al RSSU, care prevedea răspundere penală pentru „*trădare de patrie*”, Sochirco Stepan cade sub incidența prevederilor art. 3 lit. a), art. 5/2, 5/3 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08.12.1992 (*pct. 1., 2. din decizie*).

Prin urmare, recursul în anulare este pasibil admiterii, cu casarea hotărârii contestate și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că există alte circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, cu reabilitarea lui Sochirco Stepan în fața societății și reintegrare în drepturi.

6. Conform art. 457 alin. (1) și (3), 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), alin. (3) Cod

de procedură penală, Colegiu Penal,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Adjunctul Procurorului General interimar, Aliona Nesterov, casează sentința din 18 aprilie 1945 a Tribunalului Militar al Trupelor "NKVD" al regiunii Vinița, privind condamnarea lui Sochirco Stepan XXXX în baza art. 54-1 lit. a) Cod penal al RSSU la pedeapsa de 15 ani de muncă grea, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, cu confiscarea averii, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

Sochirco Stepan XXXX este reabilitat în fața societății și reintegrat în drepturi. Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral.

Președinte

Ion Guzun

Judecători

Sergiu Daguța

Boris Talpă

Ghenadie Eremciuc

Aliona Donos